

Hosanna Synu Davidovu

Kázání ze soboty 14. ledna 2012 – Bielik Jaroslav

Matúš 21:12-17

¹² Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých, čo predávali a kupovali v chráme. Peňazomencom poprevracal stoly, predavačom holubov lavice ¹³ a povedal im: Je napísané: Môj dom sa bude volať domom modlitby. Ale vy z neho robíte pelech lotrov.

¹⁴ V chráme k nemu prišli slepí a chromí. A on ich uzdravoval.

¹⁵ Keď veľkňazi a zákonníci videli divy, ktoré robil, i deti, ktoré volali v chráme: Hosanna Synovi Davidovmu!, nahnevali sa ¹⁶ a povedali mu: Počuješ, čo hovoria?

Ježiš im odpovedal: Pravdaže! Nikdy ste nečítali: Z úst batoliat a dojčeniec pripravil si si chválu?

¹⁷ Nato ich opustil, vyšiel von z mesta do Betánie a tam prenocoval.

Skúsme chvíľu na tento text nepozerať okuliarmi našej vierouky. My v Ježišovi automaticky vidíme Boha, a nad tým, čo urobil sa nepozastavujeme. Pomyslíme si: „Veď On je Boh, On môže.“ Navyše: „Tým, že to spravil On je to správne.“ Ale skúsme si predstaviť, ako túto udalosť mohli vidieť vtedajší ľudia.

Ježiš je Boh. To je opodstatnené, a nepochybujem že to tak je. Ale vtedy Ježiš chodil medzi ľuďmi a bol normálny človek. Síce robil zázračné činy, múdro kázal a učil, ale podobne sa správali aj starozákonný proroci, ako Mojžiš, Eliáš, Elizeus a ďalší. Z toho automaticky nevyplývalo, že je Boh.

Príbeh je v Matúšovom evanjeliu.

Matúšovo evanjelium je písané pre židov. Židia dobre poznali starý zákon. Uctievali jediného Boha, ktorý ich vyviedol z Egypta. Po skúsenosti s asýrskym a babylonským zajatím radikálne odmietali modly a horlivo zachovávali písma. Verili, že Boh je zvrchovaný pán celého sveta a tróni na nebesiach. Poznali a zachovávali text z 5.Moj: Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jemu samému budeš svätoslúžiť!

Príchod do Jeruzalema

V prvých jedenástich veršoch tejto kapitoly sa píše o tom, ako Ježiš vstúpil do Jeruzalema. Jeruzalem bolo pre židov hlavné mesto. Bolo centrom ich národa aj náboženstva. A centrom Jeruzalema bol chrám. Sústreďoval sa tu náboženský život ale aj moc. Chrám bol pre židov veľmi dôležitý, bola to ich identita. A hlavne: v chráme prebýval ich Boh. V chráme najviac prežívali Božiu blízkosť a spoločenstvo s ním.

Ježiš triumfálne vstúpil do Jeruzalema, do centra židovskej viery, práve na sviatky. Všetok ľud žil náboženstvom, náboženstvom ktoré očakávalo svojho zaslúbeného mesiáša. Keď vstúpil v meste nastal rozruch a ľudia sa pýtali: Kto je to? Celé mesto o ňom vedelo. Bolo ťažké si ho nevšimnúť. A samozrejme, že vzbudzoval otázky, pretože prišiel na osliatku. Ako to že ľudia volajú slávu niekomu, kto ide na osliatku? Predsa človek, ktorí ide na osliatku si nezaslúži slávu. A ak si ten človek zaslúži slávu, prečo ide na osliatku? Ježiš vstupuje triumfálne, ale pokojne a s pokorou. Vstupuje na osliatku. Neprichádza ako vojnový revolucionár, ktorý spraví vzburu a povstanie ľudu, nepostaví sa ako vodca a nestrhne davy na svoju stranu. Mimochodom to by sa s osliatkom robilo ťažko. Ježiš prichádza ako kráľ pokoja. Už toto sa stalo, ako sám Matúš píše, aby sa naplnilo proroctvo, ktoré napísal prorok Zachariáš. Takže už od tejto chvíle je Ježiš potvrdený proroctvom.

Vyčistenie chrámu

V chráme predávali zvieratá na obete a zamieňali peniaze. Na obete sa používali holuby, ovce, kozy ale aj hovädzí dobytok. Peniaze sa používali židovské, týrske, rímske a grécke.

Predstavme si trh. A systém vtedajšieho tržníctva. Všetci vášnivo zjednávali ceny. Hoci aj predávajúci aj kupujúci vedeli, že cena niečoho je napríklad 100, predávajúci vyžadoval aspoň 1000 a kupujúci nebol ochotný dať viac ako 10. A potom sa hádali a postupne ustupovali, kým neprišli k rovnakej sume. Samozrejme konečná suma závisela od tvrdohlavosti a sily hlasu. Takže si vieme predstaviť ten hluk a zmätk.

Ján píše(2:15), ako si Ježiš uplietol z povrázkov bič. Uplietť bič chvíľu trvá. To znamená, že nekonal v amoku. Podobne ako sa vraví rodičom, keď pristihnú svoje deti: narátať do desať, ukludniť sa, a potom s rozvahou... Ježiš to tiež tak urobil. Zastavil, upokojil sa, uplietol bič a potom s rozvahou všetkých vyhnal. Bol to naplánovaný skutok.

Ježiš vyčistil chrám. Vlastne z ľudského pohľadu tam urobil poriadny neporiadok. Poprevracal stoly a iný nábytok, rozsypal peniaze... Predávali tam zvieratá na obety. Pravdepodobne ich tam mali dosť veľa, keby ich tam mali len pár obchod by sa im neoplatil. No a predstavte si to nádvorie, cez ktoré sa po poprevracanom nábytku prehnalo stádo. Tam nemohol byť poriadok.

Už to, že toto spravil, a nikto sa mu nepostavil na odpor bol zázrak. Ježiš sa nestal vodcom povstania ľudu. Nikoho k sebe nepovolal na pomoc. Bol tam totiž sám proti všetkým. Navyše v chráme bola chrámová stráž, to boli ozbrojení vojaci. Ale nikto proti nemu nič nespravil.

Potom im povedal: Je napísané: Môj dom sa bude volať domom modlitby. Ale vy z neho robíte pelech lotrov.

Ježiš cituje Izaiáša(56,7) kde Hospodin vraví skrze proroka: Môj dom sa bude volať domom modlitby pre všetky národy. Modlitba je predovšetkým spoločenstvo s Bohom a chrám tak isto. Ďalej Ježiš pomenúvava, čo z chrámu spravili: pelech lotrov. Ježiš neprotestuje proti obchodu ako takému, ale prečo to museli robiť v chráme? Túžba obchodníkov po majetku bránila prichádzajúcim vnímať výnimočnosť tohto miesta. Tržnica prekážala ľuďom v spoločenstve s Bohom. Navyše označenie pelech lotrov ukazuje, že ich obchody neboli spravodlivé. Takéto veci nemajú v chráme čo robiť.

Uzdravenie chromých a slepých

Vyčistenie chrámu je v kontraste s Ježišovým pokojným a pokorným príchodom. Avšak čo nastalo potom sa pokoju a pokore podobá viac.

Potom prichádzali chromí a slepí a On ich uzdravoval. Ruch tržnice utíchol a bol pokoj, a Ježiš mohol pokorne slúžiť tým, čo to potrebovali.

V 2 Samuelovej(5:8b) sa však píše: Chromých a slepých Dávid z duše nenávidel. Preto sa hovorí: „Slepí a chromí nevstúpi do chrámu.“

Židia pozorne študovali písma, a dobre poznali takéto „jednoznačné“ výroky. Oni spravili z chrámu tržnicu, Ježiš nemocnicu. Chromí a slepí, a možno aj iní trpiaci prichádzali, a Ježiš ich uzdravoval. Prijal trpiacich napriek tomu, čo si o nich myslel Dávid, židovský národný hrdina, autorita a Boží vyvolený.

Chromí a slepí boli ľudia nehodní vstúpiť do Božieho chrámu. Avšak prichádzajú do miesta Božej blízkosti a tu je Ježiš, ktorý ich uzdravuje a tým z nich robí ľudí hodných v Božej blízkosti ostať. Ľudí, ktorým už nič nestojí v ceste. Nie je to úžasná milosť? A to isté ponúka Ježiš dnes nám.

Izaiáš (35:4-6)píše: Pozrite váš Boh! Príde s pomstou a odplatou, on sám príde, aby vás zachránil. Vtedy sa otvoria oči slepých, aj uši hluchých sa otvoria. Vtedy chromý bude skákať ako jeleň a jazyk nemého zaplesá,

Ježišovo konanie nápadne zapadá do tohto proroctva.

Príde s pomstou a odplatou by sa dalo prirovnať k vyčisteniu chrámu.

On sám príde, aby vás zachránil sa zase podobá uzdravovaniu, ktoré nasledovalo.

Izaiáš ďalej popisuje uzdravenie slepých hluchých chromých a nemých. O slepých a chromých píše aj Matúš.

Čo však je v tomto proroctve najdôležitejšie a pre zákonníkov a veľkňazov najťažšie prijateľné je začiatok. Pozrite váš Boh! Boh je jeden, Boha nikdy nikto nevidel, lebo by zomrel, Boh tróni na nebesiach... to bolo to, čomu verili, a čo sa písalo v starom zákone. Ale pred nimi stojí človek. Čo s tým? Pre nich to nebolo jednoduché.

Deti volajú

Keď deti videli čo sa deje v chráme volali: “Hosanna synovi Dávidovmu!”

Hosanna sa dá preložiť ako: prosím zachráň, avšak v tomto prípade deti nevolali o záchranu, používalo sa to totiž aj ako radostné oslavné zvolanie.

“Syn Dávidov” je mesiášsky titul. V tej dobe všetci očakávali záchrancu, ktorý konečne prinesie oslobodenie od Rimanov, a nastolí Božie kráľovstvo. A starí zákon vraví, že to urobí syn Dávidov. Ježiš počul tieto deti, ako ho oslavujú a nepovedal im nič. Koniec koncov, mali pravdu.

V Biblii Boží služobníci nedovolia, aby ich niekto uctieval /oslavoval a usmernia človeka, aby uctieval Hospodina.

V skutkoch(10:25-26) sa píše: A keď už bol vošiel Peter, a keď sa s ním stretol Kornelius, Kornelius padol k jeho nohám a klaňal sa. Ale Peter ho pozdvihol a povedal: Vstaň, veď i ja sám som človek.

Veľmi podobne reaguje aj Pánov Anjel, ktorému sa klaňal Ján. Píše o tom v zjavení. (19:10 (aj Zjavenie 22:8))

A ja som padol k jeho nohám, aby som sa mu klaňal. Ale on mi povedal: Hľad', neurob toho! Som tvoj spolusluha a tvojich bratov, ktorí majú svedectvo Ježišovo. Bohu sa klaňaj! "Neklaňaj sa mne, klaňaj sa Bohu." .. takto mal reagovať aj Ježiš. Ale v tomto prípade sa to nestalo. Deti uctievať Ježiša a On im na to nič nepovie. Takže je jasné že to kňazov rozčúlilo. A upozornili Ježiša na jeho chybu. Počuješ čo títo hovoria?

Ježiš im odpovedal Pravdaže! Nikdy ste nečítali: Z úst batoliat a dojčeniec pripravil si si chválu?

Ježiš im povedal, že o tom vie a že je to v poriadku. A zacitoval žalmistu.

Žalmista vraví Bohu:

(Ž8:2) Hospodin, Pán náš,

aké vznešené je tvoje meno na celej zemi!

Velebnosť svoju vyvýšil si nad nebesia.

³ Z úst detí a dojčiat si si pripravil chválu proti svojim odporcom,

Takže táto chvála patrí Bohu.

Ale tu deti neoslavujú Boha, ale Ježiša. A tým sa Ježiš stotožnil s Bohom. Z dnešného pohľadu, keď vnímame Ježiša automaticky ako Boha, nám to nijaký problém nerobí. Ale v tej dobe Ježiša ako Boha nevnímali. Bol to človek. Síce nie obyčajný, robí zázraky, múdro učí... preto bude pravdepodobne prorok, alebo možno dokonca vyvolený(mesiáš), ktorý nás oslobodí od Rimanov. Ale Boh? To nie. Aj keby brali Ježiša ako mesiáša, tak to neznamenal, že je Boh. Mesiáš znamená v prvom rade pomazaný. Dávid, Saul aj ostatní králi boli pomazaní. Bolo to znamenie Hospodinovho vyvolenia, že si ich Boh vybral. Určite to nebol znak božstva. Navyše žili v striktnom monoteizme takže ak sa niekto stotožnil s Bohom, muselo ich to pobúriť. Ak niekto povedal ja som Boh, alebo sa tak správal, tak sa rúhal. A takéto správanie by rovnako pobúrilo aj nás. Okrem toho Peter sa už predtým(Lk5:8) priamo klania Ježišovi. Po tom, ako prehodí sieť na druhú stranu lode a uloví veľké množstvo rýb padne Ježišovi k nohám a Ježiš ho nijako nenapomenie, mu na to nič nepovie.

Chceli ho zabiť

Na záver ešte jedna perlička:

Posledný verš vraví: Nato ich opustil vyšiel von z mesta do Betánie a tam prenocoval.

Prečo? Možno si chcel oddýchnuť v tichom mestečku poblíž. Možno v Jeruzaleme už nebolo miesto, počas sviatkov sa tam totiž zhromaždilo veľa ľudí. Ale možno ak by ostal, tak by ho zabili. Prečo? ...pretože pochopili, čo urobil. Ján(5:15-18) pri inej udalosti píše priamo: židia sa usilovali zabiť ho, lebo sa robil rovný Bohu.

Jednoznačnú správu, že ho chceli zabiť napísal Lukáš. Ale ešte silnejšiu nájdeme u Marka. On píše: Ježiš ľudí v chráme učil a hovoril: Či nie je napísané: Môj dom sa bude nazývať domom modlitby pre všetky národy? Vy ste však z neho urobili pelech lotrov! Počuli to veľkňazi a zákonníci a hľadali spôsoby, ako ho zahubiť. Báli sa ho však, lebo všetok ľud obdivoval jeho učenie.

Dokonca tam je napísané, že hľadali spôsoby, ako ho zabiť. Takže neuvažovali o tom, čo s ním, či ho nejako umlčia, to už mali asi rozhodnuté. Musia ho umlčať. Nerozmýšľali ani o tom, ako ho umlčia. Mohli mu pohroziť, mohli sa mu vyhrážať, mohli ho diskreditovať... a tak ďalej. A ešte jedna možnosť, zabiť ho. Ale nepíše sa, že by sa rozhodovali, či ho zabijú. Aj túto otázku mali už rozhodnutú. Musia ho zabiť. A dôkazom toho je, že hľadali spôsoby, ako toto definitívne rozhodnutie uskutočniť.

Takže asi takto nejako mohli ten príbeh vnímať v tej dobe.

Čo nám z toho vyplynulo?

Ježiš prichádza ako zaslúbený mesiáš, ako kráľ pokoja. Zároveň nemá problém s bičom v ruke nekompromisne vyhnat' predavačov. Ale to nie je všetko, neurobil to len ako prejav rebelstva, urobil to s jasným cieľom: Aby chrám mohol byť domom modlitby. Hneď potom láskavo lieči a pomáha všetkým, ktorý to potrebujú.

Ježiš sa stotožní s Bohom a tým šokuje. Ale vďaka všetkým zázrakom, ktoré sa udiali mohli vnímať, že tu je niekto viac. A teda Ježiš nie je len nejaký nafúkanec, ktorý provokuje tým, že sa rúha. Ježiš nenechal ľudí neutrálnych. To čo urobil vyžadovalo nejakú reakciu, buď ho ľudia zavrhlí alebo prijali. A kto ho chcel prijať ako Boha mal na to dosť argumentov.

Ježiš nezapadal do židovskej teológie. Podkopával ich istoty tak veľmi, že ho chceli zabiť. Toto všetko, čo Ježiš spravil nebolo jemné. Ježiš nevravel pravdu krôčik po krôčiku. Ukázal svoju moc. A ukázal kým je. Urobil, čo bolo treba, aj keď sa to mohlo ľuďom nepáčiť. A všetci, čo to videli museli ostať stáť s otvorenými ústami neschopný slova. A podobným spôsobom môže šokovať aj nás.

Nesnažme sa zabezpečiť tak, aby nami nič nezatriaslo... to je nanič. Ježiš sa určite zameria práve na tie záchytné body, ktorých sa držíme namiesto toho, aby sme sa držali jeho. Chyťme sa radšej Ježiša. Držme sa ho za každú cenu. Určite to nebude príjemné, keď nám Boh bude búrať naše istoty. Ale keď sa to začne diať, pamätajme, že nemôžeme padnúť hlbšie ako do Božej náruče.

Teraz by som rád prečítal túto stať ešte raz.

Matúš 21:12 ¹² Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých, čo predávali a kupovali v chráme. Peňazomencom poprevracal stoly, predavačom holubov lavice ¹³ a povedal im: Je napísané: Môj dom sa bude volať domom modlitby. Ale vy z neho robíte pelech lotrov.

¹⁴ V chráme k nemu prišli slepí a chromí. A on ich uzdravoval.

¹⁵ Keď veľkňazi a zákonníci videli divy, ktoré robil, i deti, ktoré volali v chráme: Hosanna Synovi Dávidovmu!, nahnevali sa ¹⁶ a povedali mu: Počuješ, čo hovoria?

Ježiš im odpovedal: Pravdaže! Nikdy ste nečítali: Z úst batoliat a dojčeniec pripravil si si chválu?

¹⁷ Nato ich opustil, vyšiel von z mesta do Betánie a tam prenocoval.

Amen